

KNNV

Vogelwerkgroep

De Bevelanden

Mededeling no. 37

Inventarisatie Huis- en Oeverzwaluwen op

De Bevelanden

2009

(Provincie Zeeland)

Niels de Schipper
2009

KNNV
vereniging
voor veldbiologie

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Beschrijving onderzoeksgebied	4
Werkwijze	5
Het weer in het broedseizoen 2009	6
Resultaten :	7
<i>-Hals van Zuid-Beveland</i>	8
<i>-Zuid Beveland</i>	9
<i>-Noord Beveland</i>	12
Evaluatie	13
Conclusie	15
De Oeverzwaluw	16
Dankwoord	17
Literatuurlijst	18

Inleiding

Na de succesvolle provinciaal dekkende telling is het ook dit jaar wederom gelukt om de Zeeuwse Bevelanden gebiedsdekkend op broedende Huiszwaluwen te inventariseren.

De resultaten van de provinciale Huiszwaluwen inventarisatie uitgevoerd in 2008 zijn te vinden op de internet pagina: www.deltabirding.nl onder het kopje 'verslagen en rapporten' waar het is te downloaden als PDF.

Ook wil ik jullie er graag op attenderen dat er vanaf 2010 de mogelijkheid bestaat om de mannen van Landschapsbeheer in te zetten bij het aanbrengen van kunstnesten en de zgn. poepplankjes. Dit natuurlijk geheel kosteloos en bij de mensen thuis. Wat een service !! Neem voor meer informatie contact op tijdens kantoor uren met Nanning-jan Honingh van Landschapsbeheer Zeeland op telefoonnummer 0113-230936.

Na een korte beschrijving van de Bevelanden, de gevolgde werkwijze, worden de resultaten besproken van de inventarisatie die in de zomer van 2009 werd uitgevoerd op de broedende Huis- en Oeverwaluwen op de Bevelanden.

Voor een uitgebreide bespreking over de Huiszwaluw, het voorkomen in Zeeland en de historie van de Huiszwaluwkolonies op de Bevelanden verwijs ik naar het rapport van 2003.

Oude rapporten (2003- 2008) over de inventarisaties van de Huiszwaluw op de Bevelanden zijn tegenwoordig ook te downloaden als PDF op: www.vwgdebevelanden.nl

Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft de Hals, Zuid en Noord-Beveland (47.000 ha).

De Hals van Zuid-Beveland heeft een totaaloppervlak van circa 120 vierkante kilometer. En bevindt zich grofweg tussen het Schelde-Rijn kanaal en het kanaal door Zuid-Beveland. Het landschap wordt gedomineerd door grootschalige akkers en in mindere mate fruitteelt. Langs de Oosterschelde en Westerschelde bevinden zich enkele schorregebieden. Aan de oostkant bevindt zich het Markizaat, een groot zoetwaternatuurgebied. De Hals telt 11 dorpen, 6 gehuchten en enkele oude boerenhofsteden.

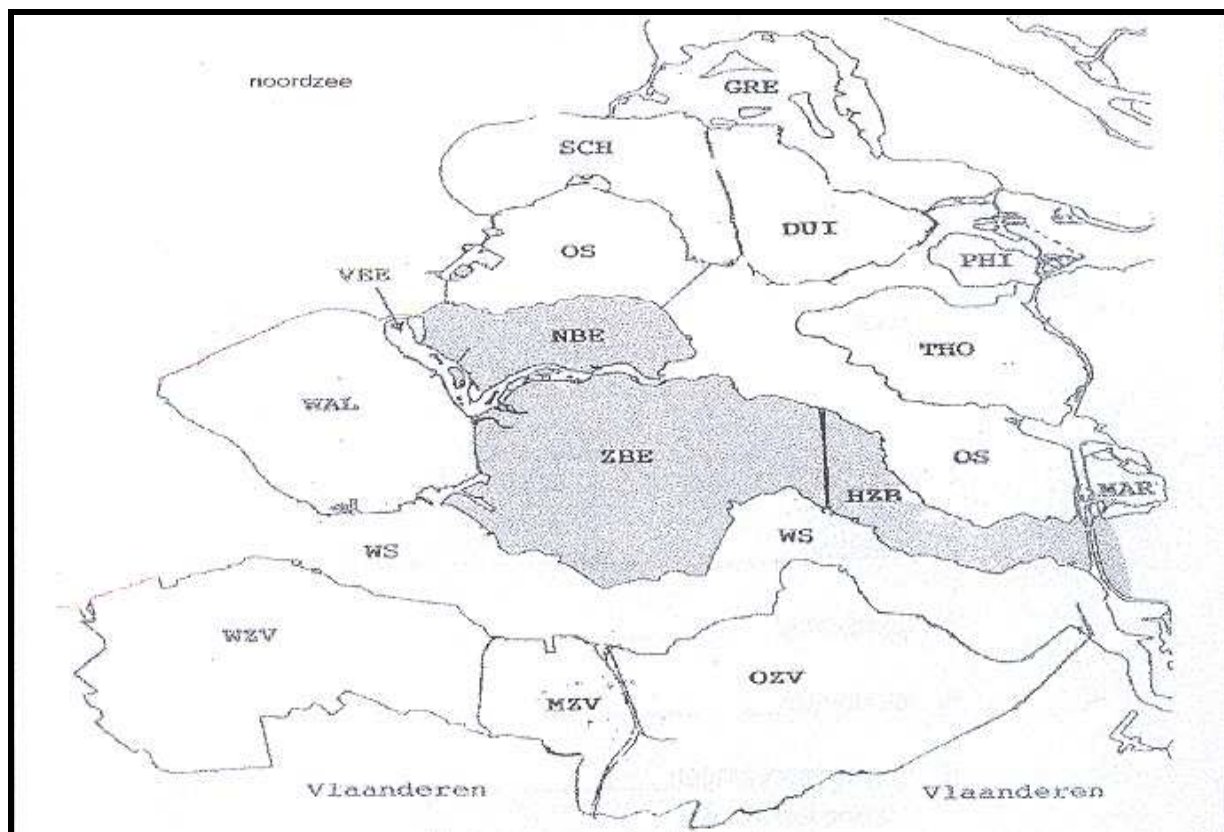
Zuid-Beveland bevindt zich tussen het kanaal door Zuid Beveland en de Sloedam en is circa 250 vierkante kilometer groot.

Het gebied bestaat uit polders waar veel akkerbouw, fruitteelt en in mindere mate veeteelt wordt bedreven. Alleen in de Zak van Zuid-Beveland komt nog oudland voor met kleine polders omringd door bloemrijke dijken. Aan de noordkant bevindt zich het Veerse Meer, een brakwatermeer voor veelal recreatief gebruik.

Zuid-Beveland telt naast de stad Goes 14 dorpen en 6 gehuchten.

Noord-Beveland is circa 100 vierkante kilometer groot en ligt tussen de Oosterschelde en het Veerse Meer in. Hier wordt het landschap gedomineerd door grootschalige akkerbouw en wat veeteelt. Aan de noordzijde bevinden zich enkele inlagen die natuurgebied zijn.

Noord-Beveland telt 5 dorpjes en 2 gehuchten.

Werkwijze

De Huiswaluwentelling is volgens de handleiding LSB kolonievogels/zeldzame soorten van de SOVON uitgevoerd (van Dijk 1996).

Dit houdt in dat ertussen de datumgrenzen van 15 juli en 15 augustus éénmaal bewoonde nesten zijn geteld. Deze tellingen zijn te voet of op de fiets uitgevoerd waarna de gegevens op veldkaarten werden ingevuld.

Onder bewoonde nesten wordt verstaan: nesten waar aan gebouwd word, nesten die voltooid zijn en nesten die in goede gave conditie zijn, nesten met jongen of waarin gebroed is. Daarbij wordt ook gelet op in en uit vliegende vogels en (verse) poepresten onder de nesten.

Alle woonkernen zijn zodoende geïventariseerd en ook is het gehele buitengebied van de Bevelanden uitgekamd op broedende Huiswaluwen.

Kolonievogels en zeldzame soorten: Huiswaluw

Handleiding landelijke soortenonderzoek broedvogels (LSB)

Inventarisatie *Half mei tot begin september*

Datum grens *15 juni-15 augustus gehele dag*

Methode Minimaal eenmaal nesttelling tussen de datumgrenzen, bij voorkeur begin augustus. Bewoonde nesten tellen: nesten waar aan gebouwd word, nesten die voltooid zijn en die in gave conditie zijn (in en uit vliegende vogels) en nesten met jongen (let op uitwerpselen) Nieuwe nesten worden op een andere plaats gebouwd of oude nesten worden geannexeerd. Houdt rekening met door mussen bewoonde nesten, herkenbaar aan nestmateriaal (veren, stro en dergelijke) dat uit de nestopening hangt.

Interpretatie Hoogste aantal nesten aanhouden.

Nestbouw kan, vooral bij droog weer, enkele weken in beslag nemen.

Vestiging tot in juli; telling voor begin juli doorgaans onvolledig.

Biotoop Gebouwen of bouwwerken.

Het weer in het broedseizoen van 2009

Het weer is enorm van invloed op de broedresultaten van vogels, zo ook op die van de Huiswaluw. Zijn de temperaturen laag en regent het veel dan zullen er maar weinig insecten zijn en is het niet mogelijk om veel jongen groot te brengen, waardoor de aantallen drastisch kunnen afnemen.

Maart was vrij zacht met een gemiddelde temperatuur van 6,3 graden tegen 5,8 normaal. Ook was het zonnig met 200 uren zon tegen 115 uur normaal. Neerslag viel er nauwelijks en het was droog te noemen. **April** was ook uitzonderlijk zacht en vooral droog. Met een gemiddelde temperatuur van 12 graden de op één na warmste ooit sinds 1726. Ook was het zonnig met zo'n 226 uren zon. De hoeveelheid neerslag was deze maand zo'n 20 mm. In **Mei** lag de gehele maand de gemiddelde temperatuur enkele graden boven de normale waarde met 13,9 graden. De zon scheen gemiddeld zo'n 250 uur. Op 14 mei trok een zwaar onweer over Zuid Nederland wat naast neerslag en wind ook zware hagelbuien opleverde. **Juni** had een zomerse start maar daarna werd het vrij snel somber en de temperatuur lag lange tijd onder het landelijk gemiddelde. Er viel gemiddeld zo'n 80 mm neerslag Wel was het zonnig met 249 uren zon tegen 192 normaal. Toch was het een warme juni maand met een gemiddelde temperatuur van zo'n 15,6 graden. **Juli** was warm met een gemiddelde temperatuur van 18 graden. Wederom was het gemiddeld droog ondanks een fikse onweersbui op de 21. Ondanks het wisselvallige weer was het toch nog zonnig met gemiddeld 250 uren zon tegen 200 normaal. Ook in **Augustus** was het wederom warm met gemiddeld 18,5 graden. Ook was het extreem zonnig met 259 uren zon tegen 198 normaal. Neerslag viel er nauwelijks ondanks het aangekondigde weeralarm.

Hieronder een opsomming van alle geïnventariseerde woonkernen, dorpen en steden en hun tellers, zonder hun inzet was deze telling niet mogelijk geweest. Nogmaals dank hiervoor. Ook is door de tellers geheel het buitengebied van de Bevelanden geïnventariseerd waar gelukkig ook nog grote aantallen Huiszwaluwen tot broeden komen.

plaats	teller	plaats	teller
Zuid-Beveland		Zuid-Beveland	
Hansweert	Frank Nijse	Baarland	Jet Vermijn
Schore	Frank Nijse	Hoedekenskerke	Nel Minee
Biezelingse	Niels de Schipper	's Heer Abtskerke	Jeanet Wisse
Kapelle	Niels de Schipper	Sinoutskerke	Jeanet Wisse
Eversdijk	Niels de Schipper	Kwadendamme	Peter Boelee
Wemeldinge	Rob v/d Leur	Oudelande	Gijs van Zonneveld
Kattendijke	Piet de Dreu	Ellewoutsdijk	Ton Stapels
Kloetinge	Niek Oele	Driewegen	Nanning-jan Honingh
Wilhelminadorp	Piet de Dreu	Ovezande	Jeanet Wisse
Goesse Sas	Piet de Dreu	Nisse	Peter Alblas
Goesse meer	Piet de Dreu	Heinkenszand	Peter Alblas
Goes-Oost	Niek Oele	's Heerenhoek	Wannes Castelijns
Goes-Zuid	Ies Meulmeester		
Oostmolenpark	Ies Meulmeester	Noord-Beveland	
Over-Zuid	Ies Meulmeester	Kats	Joop de Wild
Zonnewest	Ies Meulmeester	Colijnsplaat	Jacomien Bakker
Goes-West	Ies Meulmeester	Kortgene	Johan Giglot
Goes centrum	Ies Meulmeester	Wissenkerke	Gert van Bergeik
Goes-Noord	Ies Meulmeester	Geersdijk	Bianca Bassant
Noordhoek	Ies Meulmeester	Kamperland	Gert van Bergeijk
's H-Hendrikskinderen	Andre Hannewijk		
Wolphaartsdijk	Merien van Loo	Hals v/d Bevelanden	
Oud-Sabbinge	Merien van Loo	Bath	Niels de Schipper
's Heer Arendskerke	Paul de Kort	Rilland	Niels de Schipper
Eindewege	Paul de Kort	Stationsbuurt	Niels de Schipper
Lewedorp	Kees Los	Krabbendijke	Niels de Schipper
Nieuwdorp	Kees Los	Waarde	Niels de Schipper
Borssele	Wim de Wilde	Oostdijk	Niels de Schipper
's Gravenpolder	Lennart Verheuvell	Kruiningen	Dick Reijnhout
Langeweegje	Peter Boelee	Yerseke	Addy Snoep

Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken van de telling in 2009. Voor het gemak en overzichtelijkheid is er voor gekozen de Bevelanden op te delen in de bestaande gemeentes.

Hals van de Bevelanden

Gemeente Reimerswaal (684)

In de Hals van de Bevelanden dit jaar geen grote stijging maar een achteruitgang van de aantallen op veel plaatsen. Enkele uitzonderingen dit jaar waren het dorp Krabbendijke waar het eigenlijk al jaren goed toeven is, maar ook aan de Schalkhoeve was er een behoorlijke stijging. Dat was hoogstwaarschijnlijk te danken aan de werkzaamheden ten bate van de dijkversterking, waardoor er veel geschikt nestmateriaal (slik) voorhanden was. Mogelijk dat de afname aan de Westhof wel terug te voeren is op juist een afname van geschikte klei. Namelijk nadat het wegdek rondom deze hoeve is geasfalteerd nemen de aantal behoorlijk af.

Hals v/d Bevelanden	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Bath		73	80	72	108	62	90	99
Rilland		95	117	134	143	123	86	63
Stationsbuurt		0	0	0	0	0	0	1
Valkenisse polder	49-42-42	0	8	7	8	8	-	-
Westhof	49-42-35	31	42	44	61	67	48	60
Middenhof	49-43-22	10	13	17	22	21	25	18
Schalkhoeve	49-52-13	34	23	14	26	42	40	49
Volkerdorp	49-44-32	0	0	0	0	0	0	0
Oostpolder hoeve	49-42-33	13	40	31	26	19	2	0
Krabbendijke		149	127	136	136	147	108	110
Waarde		105	119	96	102	102	88	46
Gemaal Waarde	49-41-44	3	1	5	12	8	6	4
Oostdijk		48	44	28	27	26	30	19
Uienfabriek Oostdijk	49-41-14	39	51	80	76	85	77	47
Kruiningen		17	25	19	17	19	14	4
Yerseke		40	38	36	49	36	31	16
Seemaerte	49-31-32	27	27	23	45	36	34	13
totalen		684	755	744	858	802	679	549

Enkele wetenswaardigheden uit 2009 zijn dat de grootste subkolonie (39) zich nog steeds aan de uienfabriek bevind nabij Oostdijk. Waarbij het opmerkelijk is dat ook daar de aantallen onder de dakgoot elk jaar weer sterk minder worden. Dat de grootste kolonie aan één gebouw in de Hals van de Bevelanden zich aan de Schalkhoeve (34) bevond. Andere grote kolonies onder één dak waren Westhof (31), Hoeve Seemaerte (20) en een adres in de Oostdijk met 26 nesten onder de dakgoot.

De eerste plaats in de top drie van dit jaar is wederom Krabbendijke (149), het dorp met de meeste Huiszwaluwen van de Bevelanden, gevolgd door Waarde (105) en Rilland (95). Alle drie dus de toppers van geheel de Bevelanden.

Zuid-Beveland (904)

Gemeente Kapelle (203)

Vorig jaar was ik bijzonder goed gestemd over de stijging in de gemeente Kapelle en gelukkig werd dit jaar het hoge aantal vastgehouden en bleven we boven de tweehonderd. We kunnen concluderen dat over het algemeen de aantallen redelijk gelijk bleven. Behalve dan in Biezeling waar een tiental nesten minder werden geteld. Maar waar tegenover stond dat er in Hansweert 48 bezette nesten werden gevonden. Nooit eerder in deze reeks had dit dorpje aan de Schelde zo'n zwaluwen weelde. Helaas ook zijn mijn beweringen uit het vorige verslag uitgekomen en moeten de Klazinahoeve en de Prinsenhof het zonder Huiszwaluwen doen.

Gemeente Kapelle	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Hansweert		48	30	13	26	22	15	6
Schore		34	36	12	27	11	5	5
Hoeve Doeselaar	48-38-24	16	18	18	14	15	7	-
Biezeling		16	26	23	10	27	22	13
Kapelle		23	24	13	33	39	33	23
Eversdijk		0	0	3	5	4	8	4
Klazinahoeve	48-37-45	0	2	4	6	6	25	20
Prinsenhof	48-37-45	0	2	1	4	7	3	-
Wemeldinge		54	55	37	50	43	28	21
Zwartenburg	48-28-41	12	13	16	19	17	14	14
totalen		203	206	140	194	191	160	106

Gemeente Goes (249)

Ook in de stad Goes ging het goed waar de aantallen veelal gelijk bleven en in Goes-Zuid zelfs iets toenamen. Gelukkig konden we ook weer een tweetal wijken bij schrijven waar weer gebroed werd. Minder mooi is de stevig terugval van de aantallen Huiszwaluwen aan de Hoeve Mosselbank. Volgens de eigenaar waren vele nesten gesneuveld door de droogte en was er ook geen nieuwbouw meer.

De Stad Goes	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Goes-Noord		0	0	0	0	0	3	3
Goes-Zuid		13	9	15	11	7	6	4
Goes Overzuid		3	0	0	2	0	0	0
Goes-West		1	0	0	0	2	2	1
Goes-Oost		0	0	0	0	0	0	0
Elzahoeve	48-27-33	14	16	8	4	0	0	0
Goes centrum		2	2	1	2	1	2	0
Zonnewest		0	0	0	0	0	0	0
Noordhoek		8	7	0	0	0	0	0
Oost molenpark		0	0	0	0	0	0	0
Goesse meer		1	1	3	1	0	0	1
Hoeve Mosselbank	48-27-14	7	17	19	19	11	3	0
Sub totalen		49	52	46	39	22	16	9

In de overige dorpen van de gemeente Goes werd her en der toch ook wel stiekem wat aan de aantallen geknaagd wat gelukkig weer werd gecompenseerd door de kleine toename op een enkele plaats. Vooral de locatie Veldzicht en het dorp Eindewegen deden een mooie duit in het zakje. Dus ook hier weer gelukkig geen afname maar een mooie vlakke lijn.

Gemeente Goes	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kattendijke		13	17	17	8	8	8	5
Kloetinge		0	0	0	0	0	1	19
Waanskinderen	48-27-55	10	13	4	8	9	9	0
Goesse Sas		0	0	0	0	0	0	0
Wilhelminadorp		38	36	37	41	36	36	39
Blauwe wijk	48-26-15	17	21	11	18	16	3	3
Rode wijk	48-26-24	6	0	0	3	4	4	0
Wolphaartsdijk		19	24	24	21	24	15	20
Haven Wolphaartsdijk		0	0	0	0	0	0	0
Oud-Sabbinge		0	0	1	1	1	1	0
Sluis de Piet	48-25-22	6	5	11	17	12	8	5
Nieuw kraaijertsedijk	48-25-33	16	16	9	15	13	4	3
Veldzicht	48-25-12	18	12	13	21	28	19	21
Meerkoetweg 12	48-25-32	21	23	18	16	12	16	10
Eindewege		26	18	17	20	20	13	12
's Heer Arendskerke		9	8	7	6	10	7	12
's Hendrikskinderen		1	5	6	5	6	5	5
Totalen		200	198	221	239	220	165	163

Gemeente Borsele (452)

Gemiddeld genomen bleven de aantallen dit jaar wederom stabiel op de meeste plaatsen in de “Zak van Zuid Beveland“. Enkele opvallende positieve uitschieters waren dit jaar de Stoofweg die van vijf naar dertien steeg. Maar ook de Magdalenahoeve en de Korte zuidweg vestigden een nieuw record, beiden op 34 stuks. En natuurlijk ook Nieuwdorp die van drie naar tien nesten steeg.

Maar helaas waren er ook enkele plaatsen waar het toch minder goed lijkt te gaan zoals de Graszode, de Weeldijk, 's Heer Abtskerke, Oudelande waar het vorig jaar zelfs nog zo goed ging maar ook Lewedorp en Nisse. Hopelijk volgend jaar betere berichten van deze plaatsen.

Maar ook dit jaar werd er toch weer een nieuwe locatie gevonden dit maal in de buurt bij Baarland. Aan de Stuyvesantseweg werd op een tweetal boerderijen gebroed wat weer goed was voor een totaal van 16 nesten.

Al met al een mooi resultaat onder de eindstreep maar toch met enkele zorgenkindjes helaas.

Hier volgen nog enkele leuke wetenswaardigheden uit Zuid-Beveland. Het dorp Wemeldinge herbergde wederom de meeste broedparen (54) en werd verrassend opgevolgd door het dorp Hansweert met 48 nesten. Gevolgd door Hoedekenskerke (47), en Kwadendamme (45). De grootse kolonies aan één gebouw op Zuid Beveland waren dit jaar te vinden aan de Magdalenahoeve en de Korte Zuidweg beiden met 34 bezette nesten. Gevolgd door de Zomerweg in Ellewoutsdijk (24).

Gemeente Borssele	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
's Gravenpolder		34	27	22	23	12	20	12
Weeldijk	48-37-53	3	6	9	11	11	7	8
Magdalenahoeve	48-37-23	34	23	29	22	29	23	18
Kwadendamme		45	52	42	42	42	37	6
Langeweegje		28	33	30	37	36	36	27
's Heer Abtskerke		9	20	20	22	18	15	8
Sinoutskerke		0	0	0	0	0	0	0
Nisse		4	7	7	6	5	14	6
Zwaakhoek	48-36-55	0	0	0	2	3	7	5
manege Brilljetjesdijk	48-46-23	12	6	4	12	4	4	2
Ovezande		4	2	2	2	3	3	3
Blazekop	48-45-25	0	0	0	0	8	19	-
Rietveldweg	48-45-14	2	1	1	2	7	6	-
Hoedekenskerke		47	48	45	45	23	26	14
Baarland		17	19	19	15	8	4	4
Stuyvezant		16	6					
Oudelande		27	42	33	46	31	26	7
Ellewoutsdijk		44	43	55	43	36	39	35
Gemaal Ellewoutsdijk		0	0	6	6	0	0	0
Driewegen		3	9	6	13	2	0	2
Borssele		2	3	2	4	4	6	3
Korte Zuidweg	48-45-33	34	23	22	3	2	4	3
Hollestelleweg	48-45-14	9	10	8	9	10	5	4
' t Klompekot	48-45-23	16	13	14	17	16	16	
's-Heerenhoek		2	2	2	3	4	0	0
Lewedorp		9	14	17	11	0	0	1
Nieuwdorp		10	3	3	3	4	2	2
De Graszode	48-35-14	5	12	17	27	26	12	7
Stoofweg	48-35-21	13	5	4	4	10	8	5
Heinkenszand		12	9	5	2	10	12	0
Oudelandeweg	48-35-35	2	3	2	10	8	7	-
Kousendijk	48-35-25	7	8	3	-	-	-	-
Totalen		452	449	429	441	372	359	182

Noord-Beveland

Gemeente Noord-Beveland (237)

Op Noord-Beveland was er dit jaar na de lichte stijging in 2008 weer een kleine dip in de aantallen, die zich eigenlijk op elke locatie in meer of mindere mate kenbaar maakten. Behalve dan de Mariahoeve waar het van 12 naar 16 nesten ging. Opvallend is ook te noemen de behoorlijke afname in Colijnsplaat dit ondanks de inspanningen van Jacomien Bakker door het aanbrengen van tientallen kunstnesten. Mogelijk dat het iets te maken heeft met de droogte van afgelopen zomer waardoor de nabij gelegen inlagen er erg droog bij lagen. Waardoor er mogelijk minder voedsel voorhanden was dit jaar.

Naast de inspanningen die Jacomien levert door het aanbrengen en promoten van kustnesten heeft zij ook een huise website gemaakt. Kijk maar eens op: www.helpdezwaluw.nl

Gemeente Noord Beveland	atlasblok	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Kats		4	7	9	11	17	7	7
Kortgene		38	41	19	39	28	34	24
Prinsendijk	48-15-15	0	0	0	0	0	0	3
Hof Holland	48-15-15	35	33	37	45	30	25	
Colijnsplaat		22	37	46	40	57	68	49
Camp. Orisant	42-56-33	2	3	3	4	3	2	2
Camp. mattenburg	42-56-32	1	2	2	2	3	2	0
Emmelissedijk	42-55-35	12	12	13	25	30	34	26
Wissenkerke		18	25	24	25	17	10	2
Kamperland		26	28	33	36	25	8	7
Geersdijk		25	25	22	27	24	32	26
Hoekhof	42-55-55	8	8	9	13	15	5	-
Baashuisweg	42-54-53	8	8	8	10	11	8	-
Stroodorp		0	0	0	0	0	0	0
Gr. Middenhof	42-54-51	1	3	1	2	4	2	-
Wilhelminahoeve	48-14-45	14	17	0	0	11	1	-
Mariahoeve	48-14-45	16	12	11	19	29	13	-
Schoonoord	48-15-32	7	9	8	11	11	-	-
Totalen		237	270	245	309	315	251	146

Dit jaar op "Peeland" was wederom Kortgene (38) het dorp met de meeste nestjes. Gevolgd door Kamperland met 26 en Geersdijk met 25 nesten. En voor de grootse kolonie aan één huis op Noord Beveland moesten we wederom naar Hof Holland (35) aan de Prinsendijk. De andere boerenhofstedes moesten het doen met 16 nesten aan de Mariahoeve en 14 aan de Wilhelminahoeve.

Evaluatie

Hals van Zuid-Beveland (684)

In de Hals van de Bevelanden werden er in 2006 totaal 858 nesten genoteerd tot nu toe de hoogste telling in de Hals. In de zomer van 2008 werden er precies 755 nesten geteld. Dit was een lichte stijging in vergelijking met 2007. Afgelopen telseizoen weer een kleine daling naar 684 nesten, 71 nesten minder dus. Er lijkt zich een trend te gaan aftekenen.

Het geschatte aantal in de Hals van Zuid-Beveland komt dan ook op zo'n 700 nesten.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal broedpaar	549	679	802	858	744	755	684
Aantal verloop		+130	+123	+56	-114	+ 11	-71

Zuid-Beveland (904)

Op Zuid-Beveland werden tijdens de vorige telling 911 nesten vastgesteld na correctie in dit geval en werden hier de aantallen broedende Huiswaluwen op zo'n 950 stuks geschat. Zo hoog stond de teller dus nog nooit in de afgelopen inventarisatie jaren in de "Zak". Dit jaar ietsje minder maar ik denk dat we met deze aantallen dik tevreden mogen zijn.

Het geschatte aantal broedparen van de Huiswaluw zal zo om en nabij de 950 paar liggen.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal broedpaar	451	667	769	874	790	911	904
Aantal verloop		+216	+103	+108	-84	+ 121	- 7

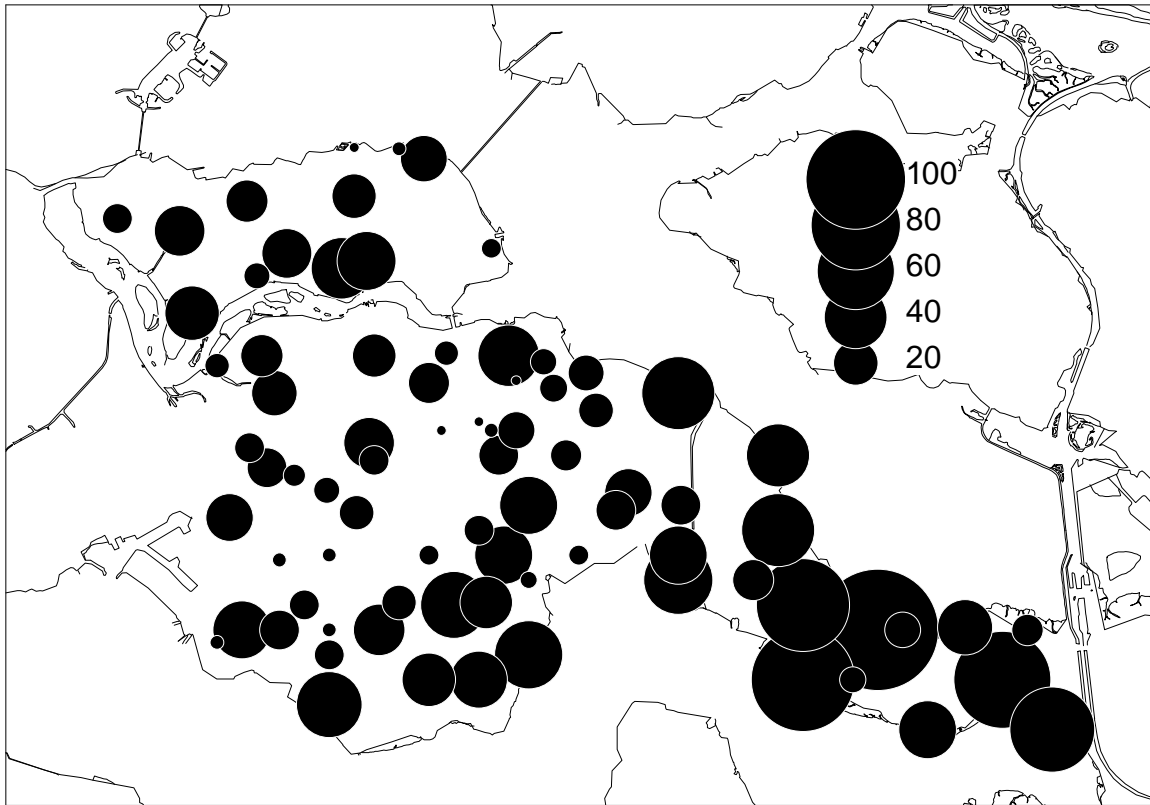
Noord-Beveland (237)

Op Noord-Beveland werden tijdens de vorige telling 270 nesten genoteerd, in 2009 werden er 237 bezette nesten gevonden. Een dikke drieëndertig minder dus. Maar ondanks deze kleine daling ben ik toch niet ontevreden dit jaar op Noord Beveland.

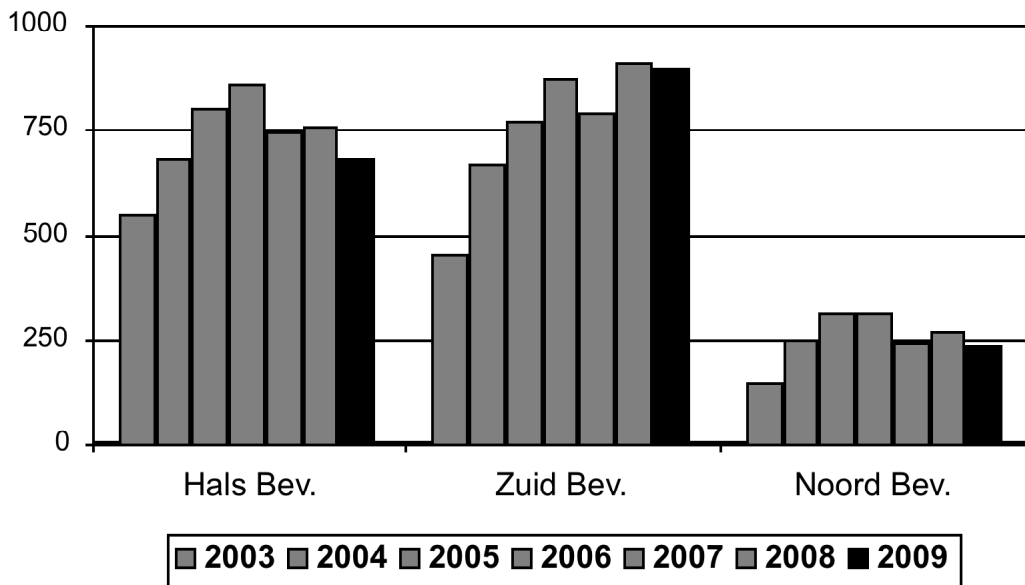
Het totale aantal nesten op Noord Beveland schat ik op 250 stuks voor het seizoen van 2007.

jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal broedpaar	146	251	315	309	245	270	237
Aantal verloop		+105	+64	-6	-49	+ 25	-33

Verspreiding van de Huiszwaluw op de Bevelanden in 2009

Aantalverloop deelgebieden 2003-2009

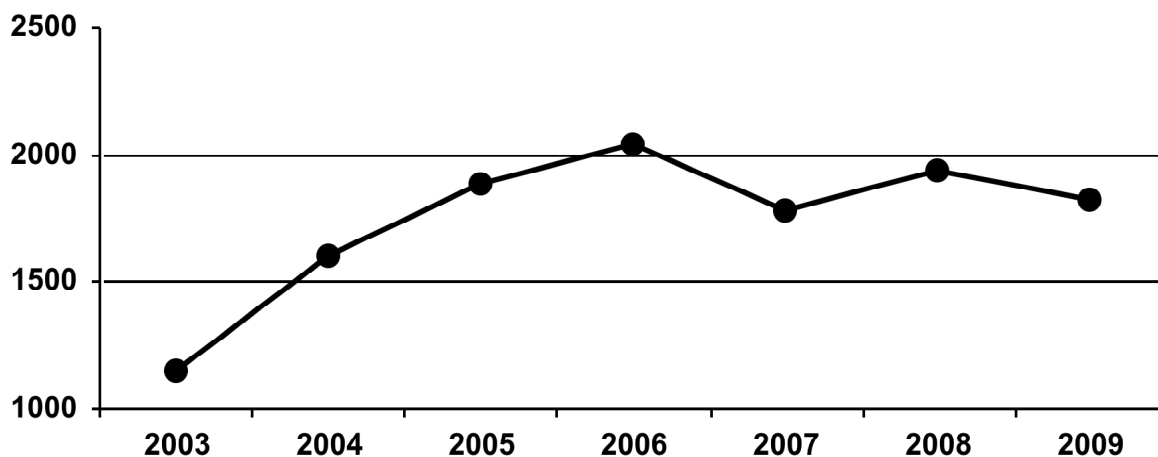
Conclusie

De telling van 2009 leverde op geheel de Bevelanden precies 1825 Huiszwaluwnesten op. Tijdens de vorige telling 2008 werden 1936 nesten gevonden. Dit jaar dus 111 nesten minder.

Het aantal geschatte broedparen op de Bevelanden voor 2009 komt dan ook op 1900 stuks.

In 2006 werden er in totaal 2041 Huiszwaluwnesten opgespoord en was de aantalschatting 2100 nesten wat tot nu toe het topjaar was van de afgelopen telperiode op de Bevelanden. Sinds 2007 kwam er dus een abrupt eind aan deze spectaculaire stijging van de afgelopen jaren. Waar hier precies de oorzaak van ligt is nog niet geheel duidelijk, maar zoals wel vaker in dit soort gevallen zal het een combinatie van diverse negatieve factoren zijn. Waarbij zeker moet worden opgemerkt dat fluctuaties in de populatiegrote een natuurlijk fenomeen zijn.

Aantalverloop op de Bevelanden 2003-2009

Maar goed het lijkt erop dat het in 2009 weer een iets minder jaar was alhoewel ik liever over een stabiele situatie spreek.

Mogelijk dat deze lichte afname te danken was aan het warme droge weertype van afgelopen zomer. Er was zelfs sprake van een heus neerslag tekort hier in Zeeland; gebrek aan geschikt bouwmaterialen zal dan ook zeker een rol hebben gespeeld. Wat ook eigenlijk wel bleek uit de diverse verhalen die ik van de tellers en eigenaren te horen kreeg.

Door de hoge temperatuur en het tekort aan neerslag droogde ook vele poelen en sloten op waardoor er mijns inziens ook wel wat minder muggen voorhanden waren dan anders.

Ook kreeg ik een enkele maal te horen dat Kauwen de nesten kapot pikten en de inhoud verslonden. Ik heb dit zelf niet kunnen vaststellen maar wel zag ik inderdaad op wat plekken een zelfde soort gat in de nesten zitten. Incidenten, toeval of toch de droogte ???

Oeverwaluwen op de Bevelanden

Voor de Oeverwaluw op de Bevelanden verliep het afgelopen broedseizoen kijkend naar de onderstaande tabel niet echt florissant. Hoewel ik ook wel in mijn nopjes ben met het Sloe.

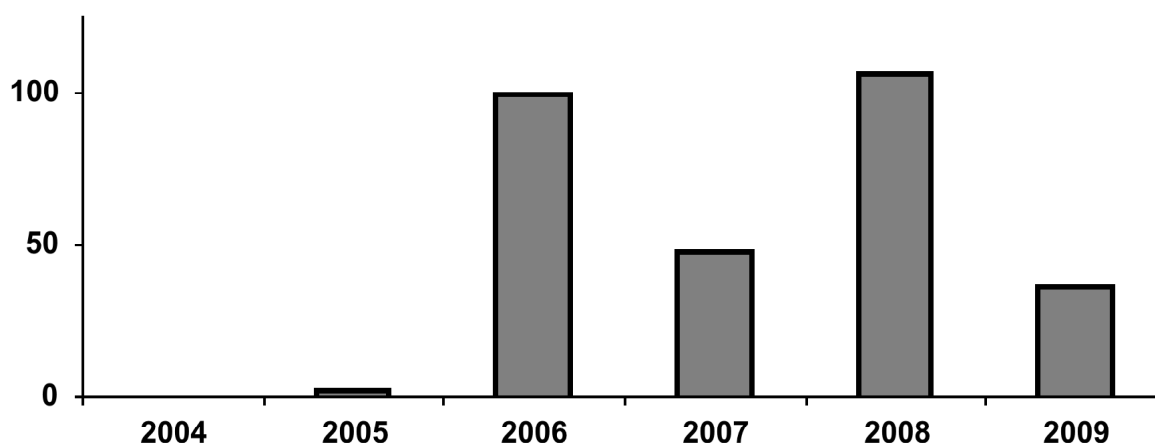
Ondanks de extra geleverde inspanningen van SBB door de broedwand in het Bathse Schor nog eens 'strak' te trekken voor het nieuwe broedseizoen werden er slechts 22 bezette nestholtes geteld. Dit in tegenstelling tot het jaar ervoor (2008) toen er nog 89 bezette nesten werden geteld.

Oeverwaluw per kolonie 2004-2009

jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Bathse Schor	??	??	98	44	98	22
Sloe gebied	0	2	1	3	8	14
totaal	0	2	99	47	106	36

Wederom werd er dit jaar weer in het Sloegebied gebroed dit keer zelfs met 14 nestholtes in de nieuw aan te leggen Van Cittershaven. Hopelijk komt er hier ook nog eens een speciale Oeverwaluwenwand in de toekomst, in een eventueel aan te leggen natuurcompensatie plan.

Aantalverloop Oeverwaluw op de Bevelanden 2004-2009

Dankwoord

Zeer dankbaar ben ik de volgende personen die de steden, dorpen en polders zijn ingetrokken om de Huiswaluwen en hun nesten op te sporen: Ton Stapels, Frank Nijse, Addy Snoep, Dick Reijnhout, Niek Oele, Kees Los, Jet Vermijn, Peter Alblas, Ies Meulmeester, Paul de Kort, Wim de Wilde, Peter Boelee, Jeanet Wisse, Wannes Castelijns, Andre Hannewijk, Merien van Loo, Rob van de Leur, Nannig-Jan Honing, Bianca Bassant, Gert van Bergeijk en Johan Giglot.

Dit jaar ook twee nieuwelingen in ons telgezelschap namelijk Lennart Verheuvél bij deze welkom geheten en Piet de Dreu die de tellingen van Rogier Boogaard overneemt in Wilhelminadorp en Kattendijke. Rogier nogmaals bedankt voor de jarenlange trouwe inzet.

Maar ook de mensen die geen lid zijn van onze vogelwerkgroep maar net zo enthousiast meetelden namelijk: Joop de Wild en Jacomien Bakker op Noord-Beveland. Op Zuid Beveland Nel Minee in Hoedekenskerke en Gijs van Zonneveld in Oudelande.

Ook wil ik Mark Hoekstein bedanken voor het kritisch doornemen van dit verslag en het vervaardigen van de stippenkaart.

En natuurlijk niet te vergeten Addy en Rini Snoep die ook dit jaar weer de vermenigvuldiging van dit rapport verzorgden.

Literatuurlijst

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Vergeer, J-W. & G. van Zuylen 1994. Broedvogels van Zeeland. Uitgeverij KNNV / Stichting Uitgeverij SOVON.

Van Dijk A.J. & Husting F. 1996. Broedvogelinventarisatie Kolonievogels en Zeldzame Soorten (handleiding Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels). SOVON, Beek-Ubbergen.

Van Dijk A.J. 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken. SOVON, Beek-Ubbergen.

SOVON Nieuws. Nieuwsbrief van SOVON Vogelonderzoek Nederland 16, jaargang nummer 2 mei 2003. Beek-Ubbergen.

SOVON Nieuws. Nieuwsbrief van SOVON Vogelonderzoek Nederland 17, jaargang nummer 2 juni 2005. Beek-Ubbergen.

Tempelman, D. 1995. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de gemeente Borsele, in de jaren 1989-1995. Heelblaadje 13 (5): 4-13.

Werkblad Zomer Gasten in Zeeland van Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Nanning-Jan Honingh, Stichting Landschapsbeheer Zeeland. April 2002.

Bouw mee met de Huiszwaluw. Informatie folder van Vogel Bescherming Nederland, 2000.

Enkelaar.H. 1969. De Huiszwaluw als Broedvogel in Zeeland in 1969. De Composiet Derde jaargang nummer 5.

Waanders.J.1986. De Huiszwaluw als Broedvogel op Zuid-Beveland. De Kemphaan Vierde jaargang.

Waanders.J. 1988. De Huiszwaluw als Broedvogel op Noord-Beveland in 1988. De Kemphaan

Waanders.J. 1989. De Huiszwaluw als Broedvogel op Oost-Zuid-Beveland. De Kemphaan in 1987. De Kemphaan vijfde jaargang.

Internet sites

Vogelwerkgroep de Bevelanden: www.vwgdebevelanden.nl

KNMI de Bilt: www.knmi.nl